

NÉMETH Péter: A városlódi karthauzi kolostor története és régészeti emlékanyaga I.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei 19–20 1993. 372. oldal.

RUPP Jakab: Magyarország helyrajzi története fő tekintettel az egyházi intézetekre. I–III. Pest, 1870–1876. I/1. 303. oldal.

<http://real-eod.mtak.hu/5326/1/000903565.pdf>

29. §.

LEVELD

a karthansi rend sz. Mihály főangyalról czimzett zárdája.

A Veszprém várostól nyugat felé mintegy két órányi távolságra, az arra vezető országútban fekvő, Városlőd, másképp Lövöld helységben létezett hajdan ezen zárdá, melyet 1378-ban A LEVELDI KARTHAUSIAK ZÁRDÁJA.

Lajos király 12 szerzetes és két nevendék számára alapított és Heulgh királyi váron kívül neki a veszprémvármegyei Leveld, a győrvármegyei Nyúl helységeket, a zalavármegyei Tapolcza mezővárost, s több falut adományozott, a nevezett helyek plebánia-egyházainak kegyúri jogával együtt javadalmazásul.

Ezekhez járult még Karád helység birtoka is, melybe a zárdá a Zsigmond király által 1391-hen kiadott bizonyítvány szerint a Barbach helységérti csere fejében iktattatott be. (Cod. Dipl. IX. 5. 2.39. I. és X. 8. 332. I.)

Még többet is adományoztak ezen karthausiaknak magánosok, mit a rend a jótévőkért! könyörgéseivel s más jó tetteinek velök megosztásával törekvők meghálálni. így a perjel és határozó tanácsosai 1389-ben néhai dara Miklós nádor özvegyét, az általa zárdájukra árasztott jótéteményeiért, 1463-ban pedig Erzsébetet, Mátyás király anyját, testvérülettökbe avatván, minden jótetteik és könyörgéseik érdemeiben részesítették. (N. R. A. 1529. cs. 3. és 15. sz.)

Azonban a zárdá fekvő jószágai s más javai birtokában több ízben súlyosan háborgattatott, mint tanúsítja a sümeghi kolostor káptalanának 1470-ben kelt, a nádor parancsára bizonyos Gyüig helységben tartózkodott Boldis Pál jobbágya által a leveldi karthausiak Somogy vármegyei Szamard birtoka ellen elkövetett erőszakoskodások fölött megtartatott vizsgálatról! jelentése; úgyszintén a pozsonyi káptalannak, az ország helytartója által a királyi táblához intézett idézésére, 1548-ban kiadott jelentése azon Podmaniczky Ilafael által a karthausiak zárdáján elkövetett erőszakoskodásról, melynél fogva a zárdá borait elrabolta, két lovát, melyeket a zárdá cselédei vezettek, elhajtatta a zárdá veszprémvármegyei Vanyola birtokáról, a Kis-Levelden lakott zárdajobbágyok sérelmével, ezeknek 90 darab szarvasmarháját eloroztatta. (Act. Claris. Fos. 51. cs. 41. sz. és Eccl. Cam. 53. cs. 15. sz.)

Midőn a XVI-dik század első tizedeiben, az országnak a törökök betörése elleni védelmére szükséges eszközöket a szent helyek egész készséggel szolgáltattak, a leveldi zárdá is Ferdinand királynak 500 forintot adott kölcsön a

háború okozta költségek fődözésére, mely 500 forintról a király 1529-ben kötelezvényt is adott a zárdának, melyben annak egyszersmind elengedte a zárda birtokaitól fizetni kellendett fél forint háborúrai segélyt. (Eccl. Cam. 53. cs. 11. sz.)

Végre az e vidéknek 1552-dik év körül a törökök által történt elpuszttatása, s e zárdának földülása után, az ebből máshova menekült karthausiak perjele, a zárda javai megmentéséről gondoskodásból, a leveldi zárdának Balaton tava körül fekvő birtokait 1554-ben Keveess Endre veszprémi püspöknek 90 évre bérbe adta, s e bérletet 1557-ben Ferdinand király is megerősítette. (Eccl. Cam. irreg.)

A leveldi zárda perjelei valának:

1370. 1372. 1389.-- János. (Czech. Dipl. Cam. Jaur. MS. II. 115. I. - N. R. A. 1529. cs. 3. sz.)

1397.-- Péter. (Cod. Dipl. X. 7. 144. 1.)

1416-- Leonard. (Clar. Pos. 56. cs. 46. sz.)

1419. 1429.-- Ágoston. (U. o. 56. cs. 58. 1.)

1454.-- Mihály. (Collect. Hevenes. MS. X L V II. k. 68. 1.)

1470.-- Szerafin, (Clar. Pos. 51. cs. 41. sz.)

1533. 1534. 1548.-- Péter. (Eccl. Cam. 53. cs. 12. 14. 15. sz.)

1554.-- László. (U. o. irreg.)